

Stanowisko
Zarządu Związku Miast Polskich
w sprawie dofinansowania ze środków UE sieci dróg krajowych poza siecią TEN-T

Biorąc pod uwagę rangę i powszechność problemu, który dotyka wiele miast na prawach powiatu, Związek Miast Polskich wnioskuje o przeprowadzenie analizy systemu finansowania dróg krajowych na ich terenie, a także wielkości i dostępności środków pochodzących z UE, przeznaczonych na dofinansowanie dróg krajowych poza siecią TEN-T. Jednocześnie zwracamy uwagę na niesprawiedliwe potraktowanie miast na prawach powiatu z woj. mazowieckiego, które - jako jedyne w kraju - nie mogą ubiegać się o środki z PO IŚ 2014-2020 w zakresie dofinansowania dróg krajowych.

1. Nieuzasadniony i niesprawiedliwy brak dostępu miast na prawach powiatu do środków Krajowego Funduszu Drogowego

W załączeniu opracowanie z 2003 r. (zał. 1) i stanowisko ZO ZMP z 2009 r. (zał. 2).

2. Niewystarczająca wysokość środków na drogi krajowe w miastach na prawach powiatu w PO IŚ

Z przeprowadzonej przez Związek ankiety (zał. 3) wynika, że potrzeby w tym zakresie, uwzględniające tylko najpilniejsze inwestycje, są dwukrotnie większe niż alokacja.

3. Konieczność korekty dotyczącej województwa mazowieckiego

Z zadowoleniem przyjęliśmy informację o zatwierdzeniu przez Komisję Europejską podziału statystycznego województwa mazowieckiego na 2 odrębne jednostki statystyczne NUTS. Dotychczas Warszawa wraz z okolicznymi powiatami znacząco zawyżała statystyki Mazowsza, co spowodowało zaliczenie całości województwa mazowieckiego do regionów lepiej rozwiniętych. Konsekwencją tego są znaczne ograniczenia w dostępie do środków UE, zwłaszcza dla miast na prawach powiatu, przy równoczesnym braku dostępu do innych środków, jak np. z PO Polska Wschodnia 2014-2020.

Województwa Polski Wschodniej dotychczas były jednymi z najsłabiej rozwiniętych pod względem PKB per capita w UE-27 i najmniej konkurencyjnych regionów w Unii Europejskiej. Na taki stan rzeczy wpływały dwie zasadnicze kwestie:

1. niska wydajność pracy będąca efektem tradycyjnej struktury gospodarki z dominacją niskowydajnego rolnictwa oraz nieefektywnych pozostałych sektorów gospodarki (spowodowana niskim poziomem innowacyjności i zapóźnieniami infrastrukturalnymi, w tym zwłaszcza małą dostępnością komunikacyjną makroregionu),
2. problemy rynku pracy: równoczesne występowanie niekorzystnych procesów demograficznych i migracji za pracą, głównie młodych, wykształconych mieszkańców makroregionu.

Nie są jednak jedynymi takimi obszarami - subregiony województwa mazowieckiego, poza Warszawą i przyległymi gminami, wpisują się całkowicie w powyższe problemy.

Biorąc pod uwagę powyższe Związek apeluje o umożliwienie jeszcze w obecnej perspektywie finansowej (po 1 stycznia 2018 r.):

1) ubiegania się o środki obecnie niedostępne dla miast na prawach powiatu, w szczególności w ramach PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (m.in. działanie 4.2. Zwiększenie dostępności transportowej ośrodków miejskich leżących poza siecią drogową TEN-T i odciążenie miast od nadmiernego ruchu drogowego oraz 6.1. Rozwój publicznego transportu zbiorowego w miastach),

2) statystycznie słabiej rozwiniętej części województwa mazowieckiego aplikowania o środki UE, np. z PO Polska Wschodnia 2014-2020.

Jednocześnie wnioskujemy o:

1) zwiększenie puli środków UE dedykowanych dla dróg krajowych poza siecią TEN-T w miastach na prawach powiatu, zwłaszcza z regionów słabiej rozwiniętych, np. z rezerwy wykonania, co byłoby realizacją zapowiedzi zawartych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju;

2) usunięcie krzywdzących zapisów dot. miast na prawach powiatu z ustawy o KFD.